

آیات موضوعی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱.....	اهمیت نجات جان یک انسان در برابر خداوند
۲.....	نجات جان یک انسان معادل نجات جان تمام جامعه بشر
۳.....	بشر دوستی ، مردم خواهی و خوش خلقی
۳.....	احساس همه جانبه رنج و درد مردم و مهربان بودن نسبت به آنها
۴.....	محاسبه دقیق اعمال خیر و شر انسان و دیدن نتایج آنها
۴.....	ایمان و عمل صالح ؛ دو برادر بسته به یک ریسمان راه رهایی از خسران و زیان انسان
۵.....	رابطه تنگاتنگ ایمان و عمل صالح و پاداش اخروی آنها
۵.....	ایمان و عمل صالح؛ مانع سقوط انسان به پایین ترین مراحل
۶.....	مصادیق اعمال صالح
۷.....	جهاد در راه خدا ؛ مصداق عمل صالح
۸.....	امانت داری و قضاوت عادلانه ؛ مصداق عمل صالح
۹.....	مودّت اهل بیت پیامبر اکرم (ص) ؛ مصداق عمل صالح
۱۰.....	صبر ؛ لازمه دریافت بهترین پاداش عمل صالح مومنان
۱۰.....	بهره مند شدن خود فرد از انجام عمل صالح
۱۱.....	نیکی در حق دیگران، نیکی در حق خود است
۱۱.....	پاداش دنیوی و اخروی عمل صالح مومنان
۱۲.....	پاداش دنیوی عمل صالح مومنان جانشینی خداوند و وعده حکومت الهی در زمین

- ۱۳..... پاداش اخروی عمل صالح مومنان
- ۱۴..... پاداش اخروی اعمال صالح مومنان و اقرار به هدایتشان توسط خداوند
- ۱۵..... پاداش اعمال صالح مسلمانان، یهودیان و مسیحیان
- حسرت ستمکاران در آخرت نسبت به عدم انجام اعمال صالح و پاسخ
خداوند به آنها..... ۱۶
- درخواست کافران برای بازگشت به دنیا جهت انجام عمل صالح..... ۱۷
- تعاون و همکاری در کار خیر و تقوی ممنوعیت همکاری با دیگران در گناه و
تجاوز..... ۱۸
- نیکی و نیکوکاری از دیدگاه قرآن..... ۱۹
- انتخاب نیکوکارترین افراد، هدف از خلقت جهان؛..... ۲۰
- فرمان خداوند در راستای اجرای عدالت، نیکی کردن و ادای حقوق
خویشاوندان..... ۲۱
- مصادیق آزمایش الهی..... ۲۲
- شتاب در انفاق کردن و صدقه دادن..... ۲۳
- مجوز انفاق به غیر مسلمانان با هدف رضایت خداوند..... ۲۴
- انفاق مالی و ادای حقوق محرومان و سائلان..... ۲۵
- منفعل بودن انسان ها نسبت به ظلم به مستضعفان..... ۲۵
- امدادرسانی و کمک به یتیمان..... ۲۶
- حقوق دختران یتیم و کودکان مستضعف..... ۲۷
- هدف آزمایش الهی؛ مشخص شدن جهادگران و صابران..... ۲۸

ضرورت مهاجرت و مجاهدت در راه خدا و پناه دادن به مسلمانان ؛ شروط	
اخوت و دوستی.....	۲۹
امداد رسانی به مظلومان در برابر متجاوزان بدون درخواست مزد و پاداش..	۳۰
کیفر قتل انسان ها و بیرون راندن آنها از خانه هایشان و اسیر کردن آنها ..	۳۱
پذیرش صلح پیشنهادی از سوی دشمن توسط رهبر جامعه و توکل به خدا	۳۲
حقوق انسان ها و ضرورت اجرای عدالت.....	۳۳
برقراری عدالت بین مردم، هدف ارسال پیامبران	۳۴
برقراری صلح و اصلاح میان مردم بر اساس عدالت	۳۵
اخوت و برادری همه مومنان و لزوم برقراری صلح بین آنها	۳۵
آزاد کردن بردگان و تجاوز نکردن به اسیران و کنیزان	۳۶
رزق و روزی معین و محدود، جهت جلوگیری از طغیان و تجاوز افراد	۳۷
مخالفت با تبعیض قائل شدن بین اقوام و ملت های مختلف	۳۷
جوان و جوانمردی در قرآن	۳۸

اهمیت نجات جان یک انسان در برابر خداوند

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيٍّ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا

و نفسی را که خداوند (در همه شرایع به وی مصونیت داده و کشتن آن را) حرام نموده، جز به حق (مانند موارد قصاص، ارتداد و حدود شرعی) نکشید و کسی که مظلوم کشته شود، ما حتما برای ولی او تسلطی قرار داده‌ایم (که می‌تواند قصاص کند یا دیه بگیرد یا عفو کند) پس او نباید در کشتن اسراف کند (شکنجه و مثله کند یا بیش از یک نفر را بکشد) زیرا که او (به وسیله تشریع این حکم) یاری شده است (و شخص قصاص شده نیز در مقدار بیش از محکومیت، مورد یاری ما قرار دارد)

(اسراء / آیه ۳۳)

نجات جان يك انسان معادل نجات جان تمام جامعه بشر

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ
نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ

و بدین سبب بر بنی اسرائیل (و همه ملت‌ها در طول تاریخ) نوشته و مقرر داشتیم که هر کس انسانی را جز برای قصاص نفس یا فساد که در روی زمین کرده بکشد (یا از اسلام به کفر درآورد) چنان است که گویی همه مردم را کشته (و گمراه ساخته و در جهنمی مخصوص قاتلان بی‌گناهان خواهد بود)، و هر کس انسانی را حیات بخشد (از مرگ نجات دهد یا از کفر به اسلام آورد) گویی همه مردم را زنده کرده (و هدایت نموده) است. و به یقین فرستادگان ما برای آنها (بنی اسرائیل) دلایل روشنی آوردند، سپس بسیاری از آنان پس از آن در روی زمین بیش از حد به فساد و خونریزی پرداختند.

(المائدة / آیه ۳۲)

بشردوستی ، مردم خواهی و خوش خلقی

فِيْمَا رَحِمَةٍ

مِنَ اللّٰهِ اِنَّتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ

پس به برکت رحمتی از جانب خداوند با آنها (امت خود) نرم خوش شدی و اگر بد خلق و سخت دل بودی حتما از دورت پراکنده می شدند. پس، از آنها درگذر و برایشان آمرزش طلب و در کارها با آنان مشورت نما و چون تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن، که بی تردید خداوند توکل کنندگان را دوست دارد.

(آل عمران / آیه ۱۵۹)

احساس همه جانبه رنج و درد مردم و مهربان بودن نسبت به آنها

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوفٌ رَّحِيْمٌ

حقاً که شما را فرستاده‌ای از خودتان آمده (نه از فرشتگان و نه از اجنه) که رنج و ضرر شما بر وی گران است بر (ایمان و کمال) شما حریص است و به مؤمنان رئوف و مهربان است.

(توبه / آیه ۱۲۸)

محاسبه دقیق اعمال خیر و شر انسان و دیدن نتایج آنها

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

پس هر کس هموزن ذره‌ای کار خیر کند (جزا یا تجسم خارجی) آن را می‌بیند.
و هر که هموزن ذره‌ای بدی کند [نتیجه] آن را خواهد دید.

(زلزال / آیات ۸ و ۷)

ایمان و عمل صالح ؛ دو برادر بسته به یک ریسمان

راه رهایی از خسران و زیان انسان

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

سوگند به وقت عصر (یا نماز عصر، یا عصر طلوع اسلام و عرضه قرآن به جامعه و یا
دوران ظهور حکومت الهی مهدی موعود)
که واقعاً انسان دست‌خوش زیان است...
مگر کسانی که ایمان آورده و عمل‌های شایسته کرده‌اند و یکدیگر را به حق (به آنچه
ثابت و مسلم است از عقاید و اعمال) توصیه کرده و یکدیگر را به شکیبایی - و
پایداری - سفارش کردند.

(سوره العصر)

رابطه تنگاتنگ ایمان و عمل صالح و پاداش اخروی آنها

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، آنان اهل بهشتند و در آن جاودان خواهند ماند.

(البقرة / آیه ۸۲)

ایمان و عمل صالح؛ مانع سقوط انسان به پایین ترین مراحل

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٥﴾

به یقین ما انسان را در بهترین اعتدال و استقامت (در جسم و روان) آفریدیم. سپس او را به پست ترین [مراتب] پستی بازگردانیدیم. (از نظر مادی به حالت ضعف جسمی و فکری و از نظر معنوی پس از اتمام حجت به حالت جهل و شقاوت رساندیم) مگر کسانی که ایمان آورده و عمل‌های شایسته انجام داده‌اند، که آنها را پاداشی بی‌منت و بی‌پایان است.

(التین / آیات ۶-۴)

مصادیق اعمال صالح

وَإِذْ أَخَذْنَا

مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا
لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ

و (به یاد آورید) هنگامی که از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم که هرگز جز خدا را
نپرستید و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و مسکینان نیکی کنید و با مردم به
زبان خوش سخن گوید و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید؛ سپس همه شما جز
اندکی روی گردانیدید و شما (ذاتاً) روی گردانید.

(البقرة / آیه ۸۳)

جهاد در راه خدا؛ مصداق عمل صالح

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ

مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا
بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ۚ ذَٰلِك بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ
وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا
يَغِظُ الْكَافِرَ وَلَا يَتَالُوتُ مِنْ عَدُوٍّ نِيلاً ۖ إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجَرَ الْمُحْسِنِينَ

مردم مدینه و بادیه‌نشینان پیرامونشان را نَسزد که از [فرمان] پیامبر خدا سر باز زنند و جان خود را عزیزتر از جانِ او بدانند، چرا که هیچ تشنگی و رنج و گرسنگی در راه خدا به آنان نمی‌رسد و در هیچ مکانی که کافران را به خشم می‌آورد قدم نمی‌گذارند و از دشمنی غنیمتی به دست نمی‌آورند مگر اینکه به سبب آن، عمل صالحی برای آنان [در کارنامه‌شان] نوشته می‌شود، زیرا خدا پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌کند.

(توبه / آیه ۱۲۰)

امانت داری و قضاوت عادلانه ؛ مصداق عمل صالح

إِنَّ

اللَّهُ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ الَّتِي آتَيْتُمْ بِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ
النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا

بَصِيرًا

همانا خداوند به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به صاحبانش رد کنید (واجبات را به خدا و حقوق مردم را به مردم)، و چون میان مردم داوری نمایید (در مورد نزاع یا درباره اشخاص و حوادث) عادلانه داوری کنید. حقا که خداوند شما را به نیکو اندرزی موعظه می‌کند، همانا خداوند همواره شنوا و بیناست.

(نساء / آیه ۵۸)

مودّت اهل بیت پیامبر اکرم (ص)؛ مصداق عمل صالح

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ
حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ

این همان چیزی است که خداوند، آن بندگان خود را که ایمان آورده و عمل‌های شایسته کرده‌اند بدان بشارت می‌دهد. بگو: از شما در مقابل این (ابلاغ رسالت خود) جز محبت (قلبی و عملی) درباره خویشاوندانم مزدی نمی‌طلبم و هرکس کار نیکی انجام دهد (بر این محبت بیفزاید) ما برایش در آن، نیکی می‌افزاییم (بر پاداش طبیعی حد اقل ده برابر اضافه می‌کنیم)، حقاً که خداوند آمرزنده و شکرگزار است.

(شوری / آیه ۲۳)

صبر ؛ لازمه دریافت بهترین پاداش عمل صالح مومنان

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنِ
ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

و کسانی که دانش [واقعی] یافته بودند، گفتند : وای بر شما ! پاداش خداوند برای کسی که ایمان آورده و عملی شایسته کند (از همه ثروت قارون) بهتر است و و جز صابران آن را دریافت نخواهند کرد.

(قصص / آیه ۸۰)

بهره‌مند شدن خود فرد از انجام عمل صالح

مَنْ
كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسٍ بِهِمْ يَمْهَدُونَ

هر که کفر ورزد کفرش به زیان اوست و کسانی که کار شایسته کنند [فرجام نیک را] به سود خودشان آماده می‌کنند .

(روم / آیه ۴۴)

نیکی در حق دیگران، نیکی در حق خود است

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءَ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا

اگر نیکی کنید نیکی به خود کرده‌اید و اگر بدی کنید از آن خودتان است، و چون زمان وعده (کیفر طغیان) دیگر فرا رسد (دشمنانی بر شما بگماریم) تا صورت‌های شما را (از شدت شکست و عذاب) غم‌بار و سیاه کنند و وارد مسجد (الاقصی) شوند همان‌گونه که در مرتبه اول وارد آن شدند و بر هر چه دست یافتند نابود سازند.

(اسراء / آیه ۷)

پاداش دنیوی و اخروی عمل صالح مومنان

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

هر کس از مرد یا زن، عمل نیک انجام دهد، در حالی که ایمان داشته باشد؛ پس او را بی‌تردید (در دنیا) به زندگی پاکیزه‌ای زنده خواهیم داشت و (در آخرت) پاداششان را در برابر عمل‌های بسیار خوبشان خواهیم داد.

(نحل / آیه ۹۷)

پاداش دنیوی عمل صالح مومنان جانشینی خداوند و وعده حکومت الهی در زمین

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يُعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي
شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

خداوند به کسانی از شما (مسلمانان) که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند وعده داده است که قطعاً آنها را در روی زمین جانشین (خود) کند و حکومت بخشد همان‌گونه که کسانی را که پیش از آنها بودند (مانند مؤمنان قوم نوح و قوم هود و صالح و قوم یونس) جانشین ساخت و حتماً آن دینی را که برای آنها پسندیده است (دین اسلام) برای آنها مستقر و استوار سازد و بی‌تردید حال آنها را پس از بیم و ترس به امن و ایمنی تبدیل نماید به طوری که تنها مرا بپرستند و چیزی را شریک من قرار ندهند و هر که پس از این (نعمت بزرگ) کفران ورزد، چنین کسانی به حقیقت نافرمانند.

(نور / آیه ۵۵)

پاداش اخروی عمل صالح مومنان

فَأَمَّا الَّذِينَ

ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ

اما کسانی که ایمان آورده و عمل‌های شایسته کرده‌اند، پس آنها در گلستان و مرغزاری (از بهشت) شاد و مسرور خواهند بود.

(روم / آیه ۱۵)

پاداش اخروی اعمال صالح مومنان و اقرار به هدایتشان توسط خداوند

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ لَا نُكَفِّرُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کردند (و البته) ما هیچ کس را جز به اندازه توانش مکلف نمی کنیم - آنها یاران بهشتند که در آنجا جاودانند.

ما آنچه در سینه های آنها از کینه و عداوت است همه را می زداییم، از زیر (پای) آنها نهرها روان است و گویند: ستایش و سپاس از آن خدایی است که ما را به این (جایگاه پسندیده) راهنمایی کرد و اگر خدا ما را رهنمون نمی شد ما هرگز راه نمی یافتیم، حقا که رسولان پروردگار ما به حق و درستی (به منظور این هدف) آمدند و ندا داده می شوند که این بهشت به پاداش آنچه (در دنیا) می کردید به شما داده شد و آن بهشت به سبب اعمالتان به ارث به شما رسید .

(الاعراف/آیات ۴۲ و ۴۳)

پاداش اعمال صالح مسلمانان، یهودیان و مسیحیان

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصْرَى وَالصَّبِيَّانَ مِنْ
ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

به یقین کسانی که (به اسلام) ایمان آورده‌اند و کسانی که یهودی شده‌اند و نصاری و صابئین (پیروان نوح یا یحیی)، هر یک (از این گروه‌ها که در عصر پیامبر خود) به خدا و روز واپسین ایمان آورده و عمل شایسته انجام داده باشند، آنها را اجری در خور حالشان در نزد پروردگارشان ثابت است، و نه بیمی بر آنها (در روز قیامت) می‌رود و نه اندوهگین می‌شوند.

(البقرة آیه ۶۲)

حسرت ستمکاران در آخرت نسبت به عدم انجام اعمال صالح و پاسخ خداوند به آنها

وَهُمْ

يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
نَعْمَلُ ۖ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ
التَّذِيرُ فَذُوقُوا ۖ فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

آنها در آنجا فریاد می‌زنند : پروردگارا! ما را بیرون بیاور تا عملی صالح غیر از آنچه می‌کردیم به جا آوریم؛ (به آنها گفته می‌شود) آیا شما را آن قدر عمر ندادیم که هر هر کس که باید در آن عبرت گیرد، عبرت می‌گرفت و آیا برای شما هشداردهنده نیامد؟! پس بچشید (عذاب جهنم را) و برای ستمکاران هرگز یابوری نیست.

(فاطر / آیه ۳۷)

درخواست کافران برای بازگشت به دنیا جهت انجام عمل صالح

حَقَّ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

تا آن گاه که مرگ یکی از آنان فرا رسد گوید: پروردگارا، مرا بازگردانید!
شاید عمل صالحی در آنچه (در دنیا) وا گذاشته‌ام (از ایام عمر و اموال دنیا) انجام دهم؛
چنین نیست، آن سخنی است که او گوینده آن است (ولی تحقق نمی‌پذیرد) و پیش
روی آنها (عالم) برزخ است تا روزی که برانگیخته شوند.

(مومنون / آیات ۹۹ و ۱۰۰)

تعاون و همکاری در کار خیر و تقوی ممنوعیت همکاری با دیگران در گناه و تجاوز

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تُحِلُّوْا شَعَائِرَ اللّٰهِ

وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِنَ الْبَيْتِ
الْحَرَامِ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدَّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا وَتَعَاوَنُوْا عَلٰى الْاِيْمِ وَالتَّقْوٰى وَلَا تَعَاوَنُوْا
عَلٰى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، حرمت نشانه‌های (توحید و پرستش) خدا (مانند اعمال حج و عمره و مکان‌های آن عبادات) و حرمت ماه‌های حرام (که رجب و ذی‌قعدة و ذی‌حجه و محرم است) و حرمت قربانی بی‌نشان و قربانی قلاده در گردن و حرمت قاصدان بیت‌الحرام را که فضل و خشنودیی از پروردگارشان را می‌طلبند نشکنید و چون از احرام درآمدید می‌توانید شکار کنید و عداوت گروهی بدین‌جهت که شما را از مسجدالحرام بازداشتند شما را وادار نکند که (بر حقوق آنها) تجاوز کنید و در هر کار خیر و تقوا یکدیگر را یاری دهید و بر گناه و تجاوز همکاری نکنید و از خدا پروا نمایید، که همانا خداوند سخت‌کیفر است.

(المائدة / آیه ۲)

نیکی و نیکوکاری از دیدگاه قرآن

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

نیکوکاری آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و [یا] مغرب بگردانید، بلکه نیکی آن است که کسی به خدا و روز بازپسین و فرشتگان و کتاب [آسمانی] و پیامبران ایمان آورد و مال [خود] را با وجود دوست داشتنش به خویشاوندان و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان و گدایان و در [راه آزاد کردن] بندگان بدهد، و نماز را برپای دارد، و زکات را بدهد، و آنان که چون عهد بندند، به عهد خود وفاداراند و در سختی و زیان و به هنگام جنگ شکیبایانند؛ آنانند کسانی که راست گفته‌اند و آنان همان پرهیزگاراند.

(البقرة/آیه ۱۷۷)

انتخاب نیکوکارترین افراد، هدف از خلقت جهان ؛

مهم بودن کیفیت عمل نه کمیت آن!

وَهُوَ الَّذِي

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ
عَلَى الْمَآءِ لِيَبْلُوَكُمْ اَيْكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتِ
اَنْتُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ مِنْۢ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ

و او همان است که آسمان‌ها و زمین را در حالی که تخت (سلطنت) او بر آب بود در شش روز (در مدتی مساوی با شش روز روشن یا شش شبانه‌روز یا شش دوران) بیافرید تا شما را بیازماید که کدام یک نیکوکارترید و اگر بگویید که شما حتما پس از مرگ برانگیخته می‌شوید، کسانی که کفر ورزیده‌اند خواهند گفت: این (گونه سخنان) نیست جز جادویی آشکار.

(هود / آیه ۷)

فرمان خداوند در راستای اجرای عدالت، نیکی کردن و ادای حقوق خویشاوندان

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
وَأِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

به یقین خداوند به عدالت (فردی و عائلی و اجتماعی) و نیکی کردن و ادای حقوق خویشاوندان فرمان می‌دهد و از گناهان بسیار زشت و عمل‌های ناپسند و تعدی و تجاوز باز می‌دارد. شما را پند می‌دهد، باشد که تذکر یابید...

(نحل / آیه ۹۰)

مصادیق آزمایش الهی

افراد سربلند از آزمایش الهی

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

و حتما شما را به اندکی از ترس و گرسنگی و کاهشی از مالها و جانها و محصولات (درختان، یا ثمرات زندگی از زن و فرزند) آزمایش خواهیم نمود و شکیبایان را مژده ده.

(البقرة/آیه ۱۵۵)

شتاب در انفاق کردن و صدقه دادن

وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِنَ الصَّالِحِينَ

و از آنچه روزی شما گردانیده‌ایم، انفاق کنید، پیش از آنکه یکی از شما را مرگ فرا
رسد و بگوید: پروردگارا چرا تا مدتی بیشتر [اجل] مرا به تأخیر نینداختی تا صدقه
دهم و از نیکوکاران باشم؟

(منافقون / آیه ۱۰)

مجوز انفاق به غیر مسلمانان با هدف رضایت خداوند

لَيْسَ

عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا نَفْسِكُمْ وَمَا تَنْفِقُونَ إِلَّا
أَبْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوقِفَ إِلَيْكُمْ
وَأَنْتُمْ لَا تَظْلَمُونَ

هدایت (باطنی) آنها بر عهده تو نیست (بلکه وظیفه تو ابلاغ و بیم و مزده دادن و اقامه حجت است) و لکن خداست که هر کس را بخواهد (طبق اقتضاء حکمت و رحمتش) هدایت می‌کند، و هر مالی که انفاق کنید به سود خودتان است و جز برای طلب رضای خدا انفاق نمی‌کنید (پس بهترین را انفاق کنید و منت هم ننهید) و هر مالی انفاق کنید (پاداش آن در آخرت یا تجسم عینی آن) به طور کامل به شما داده می‌شود و هرگز بر شما ستم نمی‌رود و از حقتان کم نمی‌گذارند.

(البقرة/آیه ۲۷۲)

انفاق مالی و ادای حقوق محرومان و سائلان

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

و در اموالشان برای اهل سؤال و محرومان حقی (مطلوب از جانب خدا و مقرر از طرف خودشان) بود.

(الذاریات / آیه ۱۹)

منفعل بودن انسان ها نسبت به ظلم به مستضعفان

(اعم از مردان، زنان و کودکان)

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ أَهْلِهَا وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

و شما را چه شده که در راه خدا و (نجات) مستضعفان (ناتوان داشته شدگان) از مردان و زنان و کودکان (از مسلمین مکه که در سلطه مشرکین آن روز بودند و هر مستضعفی که در سلطه مستکبران هر عصر می باشد) نمی جنگید، آنان که همواره می گویند: پروردگارا ما را از این شهری که اهلش ستمکارند بیرون بر و برای ما از جانب خود سرپرستی قرار ده و برای ما از سوی خود یابوری معین کن.

(النساء/آیه ۷۵)

امدادرسانی و کمک به یتیمان

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ
أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا

و اما آن دیوار از آن دو پسر نوجوان یتیم در شهر بود و در زیر آن گنجی برای آن دو بود و پدرشان هم مردی نیکوکار بود، پس پروردگارت خواست که آن دو به حد بلوغ خود رسند، و گنج خود را بیرون آورند، به جهت رحمتی که پروردگارت به آن دو داشت و من آن را به خواست خود نکردم. این (اسراری که برای تو بازگفتم) تأویل آن سرگذشت‌ها بود که نتوانستی بر آنها صبر ورزی.

(کهف / آیه ۸۲)

حقوق دختران یتیم و کودکان مستضعف

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا

و درباره زنان (ازدواج با آنها وارث آنها) از تو فتوا خواهند، بگو: خداوند درباره آنها به شما فتوا می‌دهد و نیز درباره آنچه در این کتاب بر شما خوانده می‌شود درباره دختران یتیمی که حقوق مقرر آنها را نمی‌دهید و رغبتی به ازدواج با آنها ندارید و نیز درباره کودکان مستضعف (که اموالشان را می‌خورید، فتوا می‌دهد) و (توصیه می‌کند به) اینکه با یتیمان به عدل و قسط رفتار نمایید. و هر خیری که به جا آورید حتماً خدا به آن داناست...

(النساء / آیه ۱۲۷)

هدف آزمایش الهی ؛ مشخص شدن جهادگران و صابران

وَلْتَبْلُوْكُمْ حَقًّا نَعْلَمَ
الْمُجْهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِيْنَ وَنَبْلُوْا اَخْبَارَكُمْ

و حتما شما را (به وسیله تکالیف دینی) آزمایش خواهیم کرد تا مجاهدان شما را و صابران را بدانیم (علم ازلی ما بر معلوم خارجی منطبق شود) و گزارشات (اعمال) شما را بررسی کنیم.

(محمد/آیه ۳۱)

ضرورت مهاجرت و مجاهدت در راه خدا و پناه دادن به مسلمانان ؛ شروط اخوت و دوستی

إِنَّ الَّذِينَ

ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ شَيْءٍ حَقٍّ يُهَاجِرُوا
وَإِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

همانا کسانی که ایمان آوردند و هجرت نمودند و در راه خدا با اموال و جان‌های خود جهاد کردند، و کسانی که (مهاجران را) جا و پناه دادند و یاری نمودند، آنها هستند که اولیاء یکدیگرند (پیوند دوستی، یاری و ارثی دارند) و کسانی که ایمان آوردند و هجرت نکردند، شما هیچ گونه پیوندی با آنان ندارید تا مهاجرت نمایند و اگر درباره امور دینی از شما یاری طلبند بر شما است که یاری نمایید مگر آنکه به ضرر گروهی باشد که میان شما و آنان پیمان (ترک مخاصمه) برقرار است، و خداوند به آنچه می‌کنید بیناست.

(الانفال / آیه ۷۲)

امداد رسانی به مظلومان در برابر متجاوزان بدون درخواست مزد و پاداش

قَالُوا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ
مُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰۤی اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
سَدًّا ۙ قَالَ مَا مَكَّتْنِيْ فِيْهِ رَبِّيْ خَيْرٌ فَاَعِينُوْنِيْ بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۙ

آنها گفتند: ای ذو القرنین، همانا (دو طائفه) یاجوج و ماجوج در این سرزمین فساد می کنند (ما را می کشند و هستی ما را به غارت می برند) آیا برای تو هزینه ای (دستمزدی) قرار بدهیم تا میان ما و آنها سدّی بسازی؟؟؟

گفت: آنچه خدا برای من توان و تسلط بر آن را داده (از کمک مالی شما) بهتر است، پس مرا به نیروی کار یاری کنید تا میان شما و آنان سدّی عظیم بسازم...

(کَهِف / آیات ۹۴ و ۹۵)

کیفر قتل انسان ها و بیرون راندن آنها از خانه هایشان و اسیر کردن آنها

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنْكُمْ مِّن دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَإِن يَأْتُواكُمُ اسْدِرُيْ تَفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَن يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

باز همین شما هستید که یکدیگر را می کشید و گروهی از خودتان را از دیارشان بیرون میرانید و به گناه و تجاوز بر ضد آنان به یکدیگر کمک می کنید و اگر به اسارت پیش شما آیند، به [دادن] فدیة، آنان را آزاد می کنید، با آنکه [نه تنها کشتن، بلکه] بیرون کردن آنان بر شما حرام شده است. آیا شما به پاره ای از کتاب [تورات] ایمان می آورید، و به پاره ای کفر می ورزید؟ پس جزای هر کس از شما که چنین کند، جز خواری در زندگی دنیا چیزی نخواهد بود، و روز رستاخیز ایشان را به سخت ترین عذابها باز برند و خداوند از آنچه می کنید غافل نیست.

پذیرش صلح پیشنهادی از سوی دشمن توسط رهبر جامعه و
توکل به خدا

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ
فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

و اگر به صلح گراییدند، تو [نیز] بدان گرای و بر خدا توکل نما که او شنوای داناست.

(الانفال / آیه ۶۱)

حقوق انسان ها و ضرورت اجرای عدالت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلّٰهِ
 شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰى
 اَلَّا تَعْدِلُوْا ۚ اَعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
 اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، (در هر کار فردی و اجتماعی) قیام‌کننده استوار و دائم برای خدا و گواهان به عدل و قسط باشید و هرگز دشمنی با گروهی شما را بر آن ندارد که عدالت نکنید؛ عدالت کنید که آن به تقوا نزدیکتر است، و تقوا پیشه کنید که همانا خداوند به آنچه می‌کنید آگاه است.

(المائدة / آیه ۸)

برقراری عدالت بین مردم، هدف ارسال پیامبران

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

به یقین ما فرستادگان خود را با دلایلی روشن (از منطق و معجزه) فرستادیم و با آنها کتاب (آسمانی) و وسیله سنجش (معانی و شناسایی حق از باطل و وزن اشیاء خارجی) فرو فرستادیم تا مردم (در زندگی دنیا) به قسط و عدل برخیزند، و آهن را (از مرحله امکان به حیطه وجود) فرو فرستادیم که در آن نیرویی سخت (در جنگ و دفاع) و منافع (دیگر) برای مردم است و تا خداوند کسانی را که او و فرستادگانش را در نهان یاری می‌دهند بشناسد (علم ازلیش بر معلوم متأخر منطبق گردد)، که همانا خدا نیرومند و مقتدر شکست‌ناپذیر است.

(حدید / آیه ۲۵)

برقراری صلح و اصلاح میان مردم بر اساس عدالت

وَإِنْ طَائِفَتَانِ

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

و اگر دو گروه از مؤمنان با هم جنگیدند میان آنها را اصلاح کنید و اگر یکی بر دیگری تجاوز نمود با آن گروه که تجاوز می‌کند بجنگید تا به فرمان خداوند بازگردد، پس اگر بازگشت میانشان به عدالت صلح برقرار نمایید و همواره دادگری کنید، که خداوند دادگران را دوست دارد.

(حجرات / آیه ۹)

اخوت و برادری همه مومنان و لزوم برقراری صلح بین آنها

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

جز این نیست که همه مؤمنان با هم برادرند، پس (در تمام اختلافات) میان دو فرد یا دو گروه برادرانتان اصلاح نمایید و از خدا پروا کنید شاید مورد ترحم قرار گیرید.

(حجرات / آیه ۱۰)

آزاد کردن بردگان و تجاوز نکردن به اسیران و کنیزان

وَلَيْسَتَعْفِيفُ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَءَاتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْإِغَاءِ إِنْ أَرَدْتُمْ تَحْصِنًا لَبَتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و کسانی که [وسیله] زناشویی نمی‌یابند، باید عفت ورزند تا خدا آنان را از فضل خویش بی‌نیاز گرداند و از میان غلامانتان کسانی که در صدند با قرارداد کتبی خود را آزاد کنند، اگر در آنان خیری [و توانایی پرداخت مال] می‌یابید، قرار بازخريد آنها را بنویسید و از آن مالی که خدا به شما داده است به ایشان بدهید [تا تدریجاً خود را آزاد کنند]، و کنیزان خود را- در صورتی که تمایل به پاکدامنی دارند- برای اینکه متاع زندگی دنیا را بجویند، به زنا وادار مکنید، و هر کس آنان را به زور وادار کند، در حقیقت، خدا پس از اجبار نمودن ایشان، [نسبت به آنها] آمرزنده مهربان است.

(نور / آیه ۳۳)

رزق و روزی معین و محدود، جهت جلوگیری از طغیان و تجاوز افراد

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ
وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

و اگر خدا روزی را بر بندگانش فراخ گرداند، مسلماً در زمین سر به عصیان برمی دارند، لیکن آنچه را بخواهد به اندازه‌ای [که مصلحت است] فرومی فرستد. به راستی که او به [حال] بندگانش آگاه بیناست

(الشوری / آیه ۲۷)

مخالفت با تبعیض قائل شدن بین اقوام و ملت‌های مختلف

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ
وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

ای مردم، بی تردید ما همه (افراد نوع) شما را از یک مرد و زن (آدم و حوا) آفریدیم، و یا هر فرد شما را از یک پدر و مادر خلق کردیم، و شما را ملت ملت و قبیله قبیله قرار دادیم تا همدیگر را بشناسید (پس در میان شما برتری نژادی نیست بلکه) مسلماً گرامی‌ترین شما در نزد خدا پرهیزکارترین شماست همانا خداوند بسیار دانا و آگاه است.

(حجرات / آیه ۱۳)

جوان و جوانمردی در قرآن

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَتْلِهِ لَا أَبْرَحَ
حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا

و [یاد کن] هنگامی را که موسی به جوان [همراه] خود گفت: «دست بردار نیستم تا به محل برخورد دو دریا برسم، هر چند سالها [ای سال] سیر کنم.»

(کهف/آیه ۶۰)

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ
إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى

ما سرگذشت آنها را به حق و راستی بر تو بازگو می‌کنیم: همانا آنها جوانانی بودند که به پروردگارشان ایمان آوردند و ما بر هدایتشان افزودیم.

(کهف/آیه ۱۳)